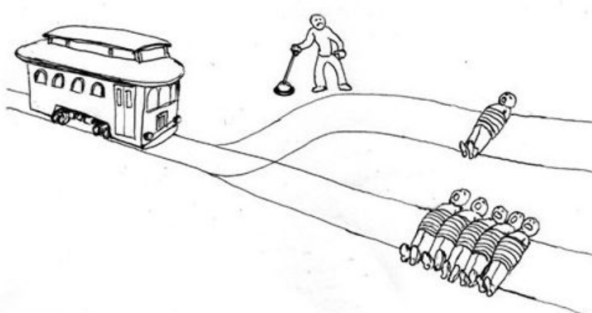
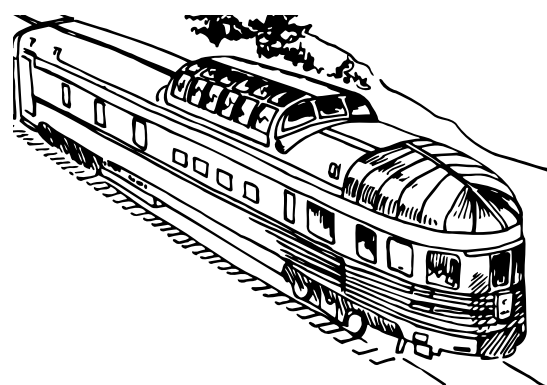
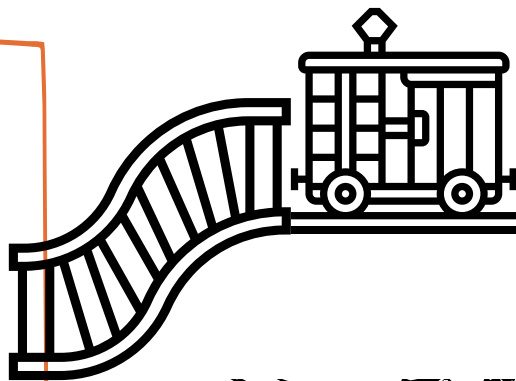

Dylemat wagonika

Eksperyment myślowy w pierwotnej wersji zaprezentowany przez Philippe Foot w 1967 r.

NA TORACH

Wyobraź sobie, że podczas spaceru docierasz nad tory kolejowe. Nie byłoby w tym pewnie nic niezwykłego, gdyby nie to, że nagle dostrzegasz nadjeżdżający z oddali wagon. Pędzi on z dużą prędkością i, co gorsza, wygląda na to, że nikt nie kontroluje jego jazdy.

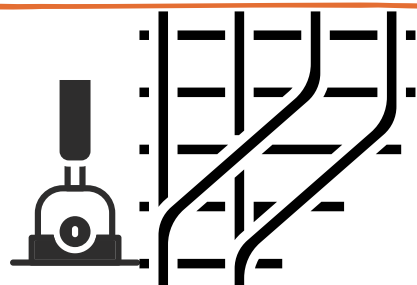

LEŻĄ LUDZIE

Oglądasz się za siebie i dostrzegasz w oddali pięć osób leżących na torze jazdy wagonika. Jest on coraz bliżej, ale ci ludzie go nie dostrzegają. Do tego zostali związani przez terrorystę. Nie zdążysz wszystkich uwolnić przed nadjechaniem wagonika. Z kolei na równoległym torze stoi leży osoba, która w tej chwili nie jest zagrożona.

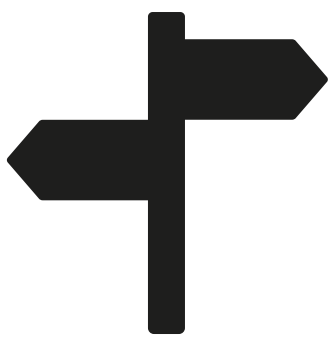
KTOŚ ZGINIE

Jeśli nic się zmieni, na pewno ktoś zginie - pięć osób. Dostrzegasz jednak, że bardzo blisko znajduje się zwrotnica. Jeśli jej użyjesz, zmienisz drogę wagonika. Pięć osób ocaleje, ale jedna zginie. Ta, która bez Twojego działania przeżyje.

CZY PODEJMIESZ DZIAŁANIE?

Znajdujesz się w sytuacji tragicznej - każda decyzja oznaczać będzie trudne do przyjęcia konsekwencje. Jeśli nic nie zrobisz, zginie pięć osób. Jeśli uratujesz im życie, zginie jedna. Nie znasz osobiście żadnej z tych osób, nic o nich nie wiesz. Każde życie ma taką samą wartość.

Co mówi eksperyment?

Eksperyment ten dotyczy dylematu etycznego, czyli sytuacji, w której nie możemy znaleźć jednego, właściwego rozwiązania. Teoretycznie śmierć jednej osoby jest mniejszą szkodą niż śmierć pięciu ludzi. Ale jeśli ktoś przesunie zwrotnicę, to jego działanie stanie się **przyczyną** śmierci jednej osoby. Czy w takiej sytuacji przesuniesz zwrotnicę, czy zachowasz się biernie? Łatwo dostrzec, jak problematyczne są dokonywane przez nas wybory. Tak naprawdę rzadko kiedy mamy do czynienia po prostu z jednym, prostym rozwiązaniem. Świat i nasze decyzje są zanurzone raczej w odcieniach szarości, niż w czerni i bieli.